

Предик Аліна Анатоліївна
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри педагогіки та методики початкової освіти
факультет педагогіки, психології та соціальної роботи
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
м. Чернівці, Україна
predikalina@gmail.com

Пасічна Софія Іванівна
бакалавр кафедри педагогіки та методики початкової освіти
факультет педагогіки, психології та соціальної роботи
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
м. Чернівці, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ ІНФОРМАТИКИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

***Анотація.** В статті автори розкрили особливості використання нових інформаційних технологій навчання в сучасній початковій школі. Основний орієнтир зроблено на розкритті специфіки використання саме мультимедійних технологій навчання на уроках інформатики в початкових класах. Визначено сутність та зміст основних понять; розкрито універсальні кроки методики використання мультимедійних технологій в навчальному процесі початкової школи та запропоновані рекомендації та поради щодо використання мультимедійних технологій на уроках інформатики в початковій школі.*

***Ключові слова:** технології, інформаційні технології, візуалізація, мультимедіа, мультимедійні технології, активне навчання, колективні творчі справи.*

Протягом багатьох років, багатьох століть життя досягнуло доволі високого рівня, що стосується техніки, інформаційних технологій, відповідно сучасність вимагає нового, компетентного та гнучного покоління. Виходячи із цього заклади освіти повинні формувати запити сьогодення, але починати потрібно із компетентних фахівців.

Важливу і невід'ємну роль у житті кожного відіграють інформаційні технології, мультимедійні технології, без яких ми не зможемо вже існувати. Це

і призвело до того, чому навчальний предмет «Інформатика», є таким важливим.

Мультимедійні технології мають певний ряд переваг, однією із них є можливість візуалізації складних понять та процесів. Це дозволяє учням краще розуміти, запам'ятовувати матеріал на довший період. Також, використання мультимедійних технологій допомагає «утримати» увагу учнів та більше зацікавити та вразити школярів.

Крім того, не можливо уявити, дистанційне навчання без мультимедійних презентацій. Завдяки цим технологіям можна із легкістю та зручністю проводити онлайн-уроки, відео-лекції, та забезпечення доступу до навчання з будь-якої точки світу, що є дуже важливим [4].

Відомий педагог К. Д. Ушинський казав: «Дитяча природа вимагає наочності». Саме завдяки мультимедійним технологіям можна реалізувати даний принцип в освіті [1].

Використання мультимедійних технологій на уроках інформатики в початковій школі є важливою складовою сучасної освіти, проте вони мають деякі особливості, такі як:

- Візуалізація понять: мультимедійні технології допомагають візуалізувати складні поняття, які сприяють розумінню, з'ясуванню та застосуванню нових термінів, категорій та понять в практичній діяльності. Наприклад, використання інтерактивних діаграм може допомогти пояснити алгоритм роботи комп'ютера, а відео може продемонструвати процес створення програми.
- Активне навчання: мультимедійні технології дозволяють дітям бути активними учасниками у процесі навчання. Наприклад, використання ігор і симуляторів може допомогти дітям зрозуміти складні поняття шляхом взаємодії з ними.
- Розвиток креативності: мультимедійні технології можуть стимулювати розвиток творчості у дітей. Наприклад, використання графічних редакторів дозволяє дітям розробляти власні малюнки та проекти.

- Розвиток мультимедійної грамотності: використання мультимедійних технологій дозволяє дітям розвивати мультимедійну грамотність - здатність ефективно взаємодіяти з різними типами мультимедіа, такими як відео, звук і графіка.

- Індивідуалізація навчання: мультимедійні технології дозволяють вчителям індивідуалізувати навчання з урахуванням потреб кожного учня. Наприклад, використання інтерактивних підручників або навчальних програм дозволяє кожному учневі працювати з матеріалом у своєму власному темпі, у зручний для нього час, а також повторювати матеріал, який йому необхідно покращити.

- Збільшення мотивації до навчання: використання мультимедійних технологій може збільшити мотивацію учнів до навчання. Наприклад, використання ігор і візуально привабливих матеріалів може зробити процес навчання цікавішим та захоплюючим для молодших школярів.

- Розвиток навичок комунікації: мультимедійні технології дозволяють дітям взаємодіяти один з одним та з вчителем, що розвиває їх навички комунікації. Наприклад, використання відеоконференцій дозволяє учням обговорювати матеріал, задавати питання та ділитися ідеями між собою та з вчителем.

- Підвищення рівня засвоєння матеріалу: використання мультимедійних технологій може підвищити рівень засвоєння матеріалу. Наприклад, використання відео-уроків може допомогти учням краще зрозуміти матеріал, оскільки візуальна компонента доповнює аудіо та текстову інформацію.

Використання мультимедійних технологій на уроках інформатики в початковій школі допомагає зробити навчання більш ефективним, цікавим та зручним для учнів. Це дозволяє забезпечити більш якісну підготовку молодших школярів до вивчення складніших тем і завдань у майбутньому.

Мультимедійні технології – це технології, які дозволяють обробляти та відтворювати різні типи медіа-контенту, такі як зображення, звук, відео, анімація та інші форми даних, що мають різні види сприйняття людьми.

Методика використання мультимедійних технологій в навчальному процесі передбачає врахування певних особливостей, що допомагають зробити цей процес максимально ефективним та зрозумілим для учнів. Основними, універсальними кроками методики використання мультимедійних технологій на уроках можуть бути такими, як:

- визначення цілей та завдань уроку - учитель повинен зрозуміти, які певні цілі та завдання він хоче досягти на уроці, а також яку роль мультимедійні технології можуть відігравати в досягненні цих цілей.

- підбір та підготовка матеріалів - учитель повинен підібрати відповідні мультимедійні матеріали, які відповідають темі та завданням уроку. Важливо пам'ятати, що матеріали повинні бути доступними та зрозумілими для учнів.

- розробка презентації - учитель повинен розробити презентацію, яка відображає зміст уроку та матеріали, які він підготував. Важливо звернути увагу на дизайн та зрозумілість презентації.

- використання мультимедійних засобів під час уроку - учитель повинен правильно використовувати мультимедійні засоби під час проведення уроку, наприклад, демонструвати відео-матеріали, показувати презентацію на екрані, запускати ігри тощо.

- підсумок уроку - важливо провести підсумок уроку та оцінити ефективність використання мультимедійних засобів. Учитель може також надати додаткові завдання на самостійну роботу для закріплення матеріалу.

Проте, важливо пам'ятати, використання мультимедійних технологій в навчанні повинно бути обґрунтоване та дозоване в часі. Необхідно забезпечити рівномірний розподіл часу між роботою з мультимедійними засобами та без них, щоб учні мали можливість не тільки слухати та дивитися, але й активно працювати над завданнями та виконувати практичні вправи [2].

Також важливо враховувати індивідуальні особливості кожного учня та забезпечувати доступність матеріалу для всіх учнів. Наприклад, необхідно забезпечувати можливість перегляду відео-матеріалів зі субтитрами для слабчущих учнів, або додатково надавати інструкції для тих, хто не може добре орієнтуватися на комп'ютері.

Ще важливим аспектом є те, що використання мультимедійних технологій має бути інтегрованою частиною навчального процесу, а не окремою його складовою. Важливо використовувати мультимедійні технології як засіб досягнення певних цілей, а не як єдиний спосіб навчання.

Використання мультимедійних технологій на уроках інформатики в початковій школі має декілька особливостей, на які педагогу варто звернути увагу:

Врахування вікових особливостей учнів. Для дітей початкової школи важливо використовувати зрозумілі і прості для сприйняття мультимедійні матеріали. Такі матеріали повинні бути кольоровими, візуально привабливими та звучати голосом вчителя.

Дотримання принципу послідовності. Урок інформатики має бути побудований відповідно до логічної послідовності. Початкові класи повинні знайомитися з базовими поняттями і принципами роботи з комп'ютером, а вже потім переходити до складніших завдань.

Використання інтерактивних технологій навчання. Використання інтерактивних технологій, таких як віртуальні ігри або програми для розв'язування завдань, можуть сприяти та допомогти дітям зберегти увагу протягом всього уроку і зрозуміти навчальний матеріал.

Колективні творчі справи. Робота в групах може допомогти дітям більш ефективно засвоїти матеріал, обмінюватися досвідом та вирішувати проблеми разом.

Контроль за часом. Важливо вміти правильно розподіляти час на уроці та контролювати тривалість кожного етапу. Це допоможе уникнути відволікань та досягти більшого ефекту від використання мультимедійних технологій.

Головною метою використання мультимедійних презентацій на уроках інформатики в сучасній початковій школі є:

➤ *забезпечення взаємодії між учнями та вчителем:* Мультимедійні презентації можуть створювати зручну і просту взаємодію між учнями та вчителем. Це може допомогти зрозуміти складні ідеї, підвищити рівень уваги та зосередженості учнів на уроці.

➤ *покращення засвоєння матеріалу*: Мультимедійні презентації можуть використовувати різні типи візуальних елементів, такі як графіки, діаграми, фотографії, анімацію та відео, щоб допомогти учням засвоїти матеріал легше та швидше.

➤ *розвиток комп'ютерної грамотності*: Використання мультимедійних презентацій може допомогти учням розвивати навички роботи з комп'ютером, такі як навігація між сторінками, правильне користування різними інструментами для редагування та оформлення презентацій.

➤ *створення інтерактивної та цікавої атмосфери*: Мультимедійні презентації можуть створювати інтерактивну та цікаву атмосферу на уроці. Це може сприяти більш активній участі школярів та створити більш пізнавальне середовище на уроці.

➤ *підвищення мотивації*: Використання мультимедійних презентацій може допомогти підвищити мотивацію учнів на уроці, оскільки вони можуть бути більш зацікавлені у вивченні матеріалу, якщо він представлений у привабливій та доступній формі [3].

Враховуючи ці особливості, використання мультимедійних технологій може стати ефективним інструментом для навчання дітей інформатики в початковій школі. Мультимедійні технології допомагають дітям зрозуміти складні поняття, забезпечують більш інтерактивний та зрозумілий процес навчання, зберігають увагу дітей та допомагають зробити процес навчання цікавим та захоплюючим.

Застосування мультимедійних технологій на уроках інформатики може допомогти дітям краще зрозуміти роботу комп'ютера, вивчити основи програмування та створення веб-сайтів. Крім того, використання мультимедійних технологій може допомогти вчителям ефективніше організувати процес навчання, зокрема, зменшити час на пояснення складних понять та зробити уроки інтерактивними.

Висновки. Таким чином, ми переконані, що використання мультимедійних технологій на уроках інформатики в початковій школі має безліч переваг, які можуть допомогти дітям ефективніше засвоювати матеріал

та розвивати навички роботи з комп'ютером. Важливо враховувати вікові особливості дітей молодшого шкільного віку, використовувати прості та зрозумілі мультимедійні матеріали та дотримуватися логічної послідовності на уроці.

Джерела та література:

1. Педагогічна система Костянтина Дмитровича Ушинського <https://studentam.net.ua/content/view/2263/85/>
2. Мокрогуз О. П. (2013) До питання про запровадження медіаосвіти у школі. *Наукові записки. Серія: Педагогіка*. 95 с.
3. Стеценко Н. М. (2023) Досвід використання мультимедійних презентацій у викладанні педагогіки <https://pedagogika.at.ua/publ/1-1-0-47>
4. Онкович Г.В. (2007) Медіа-педагогіка і медіа-освіта: поширення у світі. *Дивослово*, 4 с.